

Deloitte/SEB CFO Survey

Förbättrad tillförsikt
när våren värmer upp
en frostig ekonomi

Resultat vår 2024

Innehåll

- 4 Sammanfattning
- 5 Executive summary
- 6 Makroperspektiv
- 8 Affärsmöjligheter och finansiella utsikter
- 10 Prioriteringar och utmaningar
- 12 Finansiering och risk
- 14 Strategiska möjligheter
- 18 Hot Topic
- 20 Intervju
- 21 Kontakt

Om undersökningen

Deloitte/SEB CFO Survey genomfördes under mars 2024 och bygger på ett antal frågor som presenterats för och besvarats av utvalda deltagare via ett webbaserat formulär. De CFO:er (Chief Financial Officer), i texten även benämnda *finanschefer*, som deltagit i undersökningen representerar ett urval av svenska företag från olika branscher. Den breda basen av svar från ledare inom olika branscher och företag gör att vi anser de trender och slutsatser som framkommer i undersökningen vara representativa för svenska finanschefer generellt.

Om dataunderlaget

I undersökningen, refererar vi ibland till "nettobalansindex" (förkortat NB). Detta beräknas genom att subtrahera den procent svarande som lämnat ett negativt svar från den procent svarande som lämnat ett positivt svar. De som varken är positiva eller negativa bedöms som neutrala. På grund av avrundning kan inte alla procenttal i graferna summeras till 100. I undersökningen har deltagarna fått definiera den bransch de verkar inom, i rapporten aggregerat enligt följande alternativ: 1. Finansiella tjänster, 2. Detaljhandel, 3. Kultur, nöje och fritid, 4. Transport och logistik, 5. Konsumentprodukter, 6. Resor och besöksnäring, 7. Bioteknik och sjukvård, 8. Teknik, media och telekom, 9. Energi, el och gruvor, 10. Fordonsindustri, 11. Pappers- och pappersvarutillverkning, 12. Industriella produkter och tjänster, 13. Bostadsbyggande, 14. Fastighetsverksamhet, 15. Tjänster till företag, 16. Offentlig sektor, 17. Annan. Ovan nämnda branscher är de som används i analysen.

Webbplats

Besök cfosurvey.se för mer information.

Vårt tack

Ett stort tack till alla deltagande finanschefer som investerat tid och delat med sig av värdefulla insikter och därmed bidragit till denna viktiga rapport.

Sammanfattning

Efter en höst och vinter som kännetecknats av fortsatt osäkerhet i hur marknaden utvecklas kan en viss optimism ses för våren och sommaren. Det mesta pekar på en sänkning av styrräntan, mycket till följd av att inflationen fortsätter att närma sig målet om två procent. BNP-utvecklingen hänger fortsatt på huruvida konsumtionen och bostadsbyggandet tar fart eller inte. Forsatt råder en skillnad mellan marknaderna i USA, Europa och Sverige, vilket gör att osäkerhet fortsatt råder. Vi hoppas att ni kommer att få nytta av vårens utgåva av Deloitte/SEB CFO Survey.

Sedan vår senaste undersökning hösten 2023, har affärsmöjligheterna och framtidsutsikterna markant förbättrats enligt finanscheferna. Osäkerheterna kring hur inflationen och räntan bedöms utvecklas är inte lika osäkra. Men även om läget förbättrats noterar vi att nettotalet för affärsmöjligheter är lågt jämfört med tidigare undersökningar.

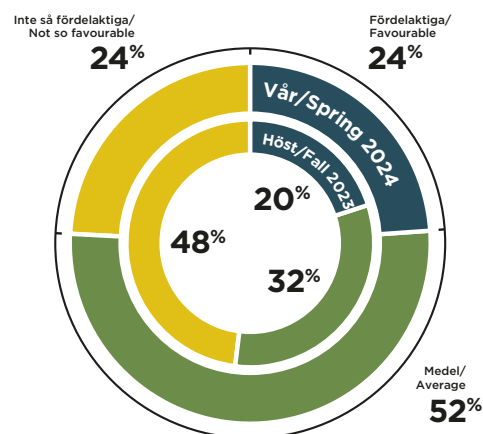
När det kommer till finanschefernas prioriteringar ser vi många likheter med höstens undersökning, vilket kan förklaras av den fortsatta oron kring världsekonomin. Kostnadsreducering är fortsatt den främsta prioriteringen, följt av organisk tillväxt. Den största procentuella enhetsökningen jämfört med i höstas står för expansion till nya geografiska områden.

Vad gäller utmaningar anser finanscheferna att den ekonomiska tillväxten utgör den största risken, även om den har minskat sedan i höstas. Den är nu på samma nivå som våren 2023. Den näst största risken är vikande inhemsk efterfrågan, även om den också minskat sedan förra undersökningen. Den största ökningen utgörs av geopolitiska risker. Den ökar från 16 procent till 33 procent sedan höstens undersökning. Näst största ökningen utgörs av cyberrisker vilket sannolikt beror på det stora antalet IT-attacker den senaste tiden.

Extern osäkerhet har fallit tillbaka till en normal nivå. Utlåningsviljan har förbättrats men är fortfarande något lägre än normalt. Sannolikheten för obestånd har minskat även om den fortfarande befinner sig på en högre nivå än normalt.

Vad gäller strategiska möjligheter så sticker investeringsbenägenheten ut som något positivt. Investeringsstakten har stigit från 46 procent till 57 procent, både i Sverige och utomlands. Överlikviditet används nu inte lika mycket för att betala av skulder. Snarare ser vi en ökning i att dela ut överskottslikviditet till aktieägare samt återköp av aktier. Förväntningarna på

Affärsmöjligheter

företagsförvärv och försäljningar är betydligt mer positiva och visar på en markant förändring på M&A-marknaden.

Vårens undersökning visar att finanscheferna tror på ökade intäkter och förbättrade rörelsemarginaler. Ökningen sedan i höstas är inte stor men vändningen är tydlig.

I denna utgåva belyser vi ett Hot Topic som rör hur finanscheferna ser på den geopolitiska utvecklingen och vilken påverkan den har på den egna verksamheten. Slutsatsen är att stora geopolitiska risker som rör direkta konflikter – militärt, handels- eller teknikmässigt – varken bedöms som troliga eller alltför allvarliga. Däremot anses den mest allvarliga risken vara utpressning och cyberhot.

Robert Bergström

Partner, Consulting, Deloitte
rbergstrom@deloitte.se

Karl Steiner

Senior Strategist, Strategy & Economic Research, SEB
karl.steiner@seb.se

Marcus Widén

Economist, Strategy & Economic Research, SEB
marcus.widen@seb.se

Executive summary

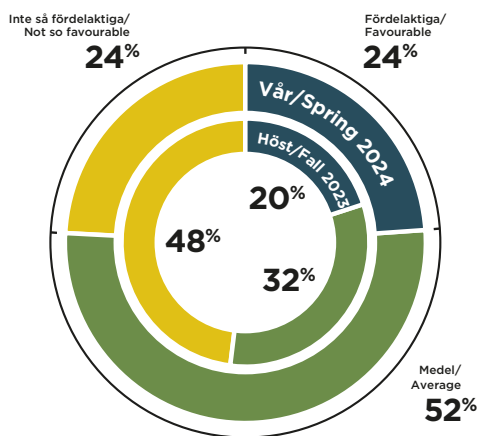
Following an autumn and winter characterized by continued market uncertainty, we can see some optimism in the spring and summer ahead. Most indications point to a cut in interest rates, largely as a result of inflation continuing to approach the target of two per cent. GDP growth will continue to depend on whether consumption and housing construction projects pick up or not. There is still a difference between US, European and Swedish markets, which means that uncertainty still prevails. We hope that you will find this spring's edition of the Deloitte/SEB CFO Survey useful.

Since the autumn 2023 survey, business opportunities and financial prospects have significantly improved according to the CFOs who participated in the survey. There is more clarity around how inflation and interest rates are likely to develop. However, even though the situation is improving, it is worth highlighting that the net figure for business opportunities is low compared to previous surveys.

When it comes to the CFOs' priorities, we see many similarities with the autumn 2023 survey, which can be explained by continued uncertainty in the world economy. Cost reduction remains the top priority, followed by organic growth. The largest percentage increase in units compared to the autumn survey is in expansion into new geographical areas.

In terms of challenges, CFOs consider economic growth to be the biggest risk, even though the severity of the risk has reduced since the autumn. It is now at the same level as in spring

Business conditions

of 2023. The second largest risk is declining domestic demand, although this has also decreased since the last survey. Geopolitical risks account for the largest increase, having gone from 16 percent to 33 percent since the autumn. The second largest increase is seen in cyber risk, which is likely a result of the recent spike in cyber attacks.

External uncertainty has fallen back to a normal level. The willingness to lend has improved but is still somewhat lower than usual, while the likelihood of default of counterparties has decreased, but is still at a higher level than normal.

In terms of strategic opportunities, the willingness to invest stands out as something positive. The rate of investment has risen from 46 per-

cent to 57 percent, both in Sweden and abroad. Excess liquidity is now used to a lower extent to pay off debt. Rather, we see an increase in distributing excess liquidity to shareholders and share buybacks. Expectations for acquisitions and divestments are significantly more positive and show a marked shift in expectations in the M&A market.

This spring's survey shows that CFOs expect increased revenues and improved operating margins. The increase since last autumn is not huge, but there is a clear turnaround.

This issue's Hot Topic explores CFOs' views on geopolitical developments and how they impact their own business and operations. The conclusion is that major geopolitical risks relating to direct conflicts – military, trade or technological – are neither considered likely to occur or to have significant implications. In contrast, extortion and cyber threats are considered to be the most serious risks facing business.

Robert Bergström
Partner, Consulting, Deloitte
rbergstrom@deloitte.se

Karl Steiner
Senior Strategist, Strategy & Economic Research, SEB
karl.steiner@seb.se

Marcus Widén
Economist, Strategy & Economic Research, SEB
marcus.widen@seb.se

Makroperspektiv

Våren 2024 präglas av att bedömningar om både realekonomi och centralbankspolitik börjar dras isär till skillnad från de senaste åren av tydligt synkroniserade förändringar bland de största ekonomierna. Återigen är det USA som överraskar positivt med en motståndskraftig arbetsmarknad som gång på gång bidrar till att BNP-prognoser revideras upp. Efterfrågan på tjänster och arbete har under inledningen av 2024 konsekvent varit bättre än väntat. På samma sätt har nedgången i inflationstakt varit trögare än väntat, vilket snabbt har skiftat förväntningar på den amerikanska centralbanken, Federal Reserve (Fed). Centralbankens balansgång handlar om att få ner löner och inflation utan att den väntade avmattningen blir alltför abrupt. Fed (och andra centralbanker) ser också ut att föredra att vänta-och-se när risken för att agera för tidigt och återigen få inflationsuppgångar överväger möjligheterna att snabbt korrigera penningpolitiken om den till slut visar sig ha varit alltför stram.

Europa och Sverige befinner sig i ett annat läge. Även om prisförändringarna under inledningen av året har visat sig lite starkare än väntat är nedgången fortfarande förhållandevis tydlig. Men det gäller kanske främst tecken på att realekonomin utvecklas svagt, eller kanske till och med att aktiviteten i ekonomin minskar. I Sverige och övriga Norden framträder de räntekänsliga hushållen som ekonomins stora sänken när konsumtionen utvecklats svagt i snart 1,5 år vid sidan av att bostadsbyggandet alltmer håller tillbaka BNP-utvecklingen.

I Europa rör sig ekonomin i stort sett sidledes med den gamla tillväxtmotorn, Tyskland, som det stora sänket. Här sammanfaller både konjunkturella och strukturella utmaningar och framför allt industrin har det kämpigt.

Ekonomin står och stampar men tillförsikten har förbättrats på sistone och en återhämtning väntas under andra halvan av året.

Världen väntar på att centralbankerna ska börja sänka sina styrräntor men när den realekonomiska utvecklingen går i otakt och den höga inflationen envist biter sig fast i högre grad i

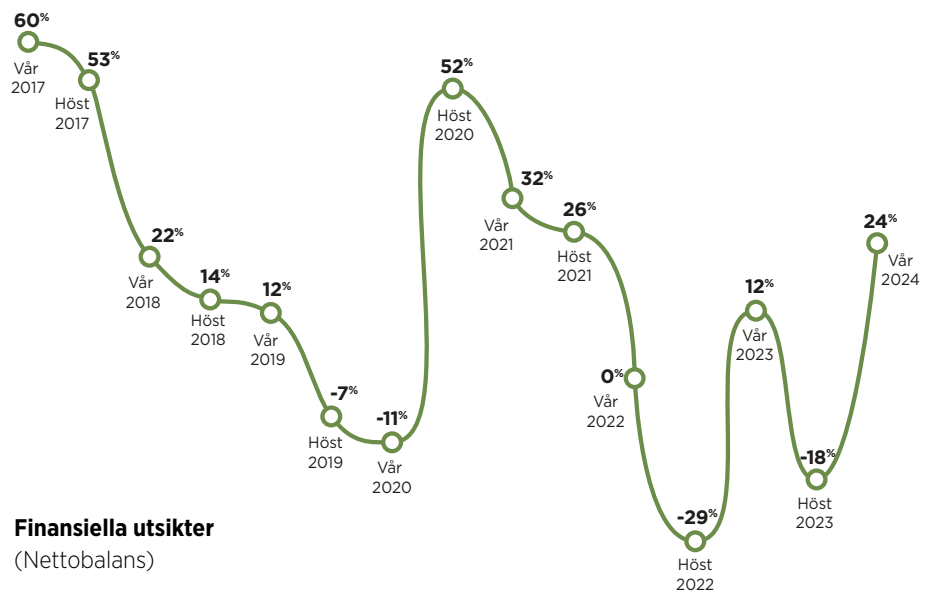
USA än i Europa blir det ofrånkomligt att även räntepolitiken börjar skilja sig åt. Europas ekonomier är så pass svaga att räntesänkningar kommer att behövas, men nedgången kommer oundvikligen att försvåras om Fed dröjer med att sänka räntan. Även om inflationsdynamiken och realekonomin talar för lättare penningpolitik i Europa går det inte att utesluta att ett mer motståndskraftigt USA spiller över på övriga världen även om tillväxten är mer inhemskt genererad. En starkare US-dollar kan också, på marginalen, försämra inflationsnedgången om valutorna i Europa tappar alltför mycket mark. För svenskt vidkommande är det dock förhållandet till Europa som spelar störst roll.

Oaktat förseningar ser det ändå ut som att världens centralbanker är på väg att sänka räntorna, vilket stöttar ekonomierna mot en tydligare återhämtning. Lägre inflation och förbättrad köpkraft gör att den ökade tillförsikten, som tydligt syns i vårens Deloitte/SEB CFO Survey, är högst rimlig. Osäkerheten som fanns hösten 2023 är inte bortblåst men sikten är klarare och en annalkande ekonomisk vår är inom räckhåll.

Affärsmöjligheter och finansiella utsikter

- Indikatorn för affärsmöjligheter återhämtar sig från senaste bottennoteringen och når 0 från -28 hösten 2023.
- Flest svarsalternativ (52 procent) ser läget som genomsnittligt medan en fjärdedel var ser läget som gynnsamt och ogynnsamt.
- Mest gynnsamt bedöms läget vara i branscherna energi, övriga och verkstad.

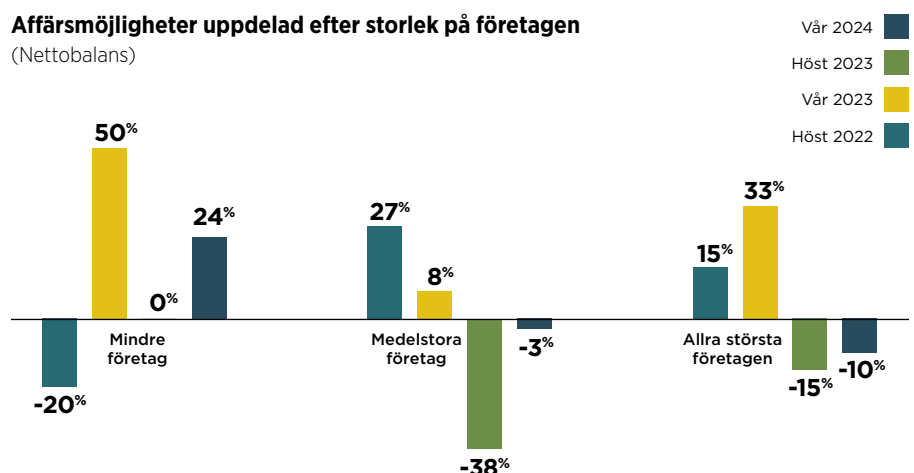
Finansiella utsikter (Nettobalans)

Vi ser en markant återhämtning i finanschefernas tillförsikt jämfört med förra höstens rekordlåga framtidsutsikter. Vid den tidpunkten var osäkerheten fortfarande stor vad gäller räntenivå, hastigheten i inflationsnedgången (och energipriser) samtidigt som geopolitiska osäkerhetsmoln skymde sikten. Att läget ett halvår senare anses bättre är varken förvånande eller oväntat. Våren 2024 vacklar ekonomisk utveckling men förväntningarna på centralbanker har vänt till att ränteläget ändå ska förbättras även om exakt tajming varierar i olika ekonomier. Men även om läget förbättras noterar vi att nettotalet för affärsmöjligheter är lågt, sett till tidigare undersökningar från våren 2013. Vi noterar det tredje lägsta värdet, vilket antyder att läget bör förbättras ytterligare till hösten. Det låga nettotalet är eventuellt aningen missvisande då antalet företag som ser läget som gynnsamt och ogynnsamt är lika stora. Majoriteten anser läget vara genomsnittligt, vilket inte behöver vara negativt.

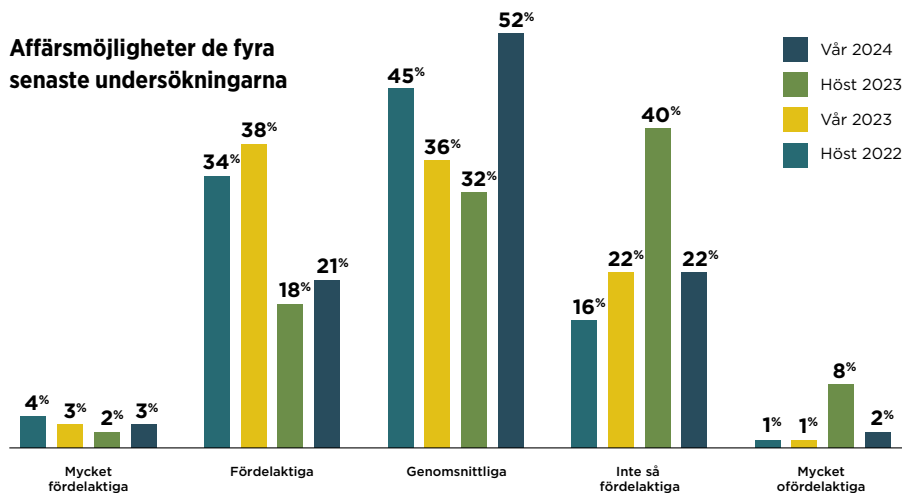
Tittar man på fördelningen av svar kopplat till vilka branscher finanscheferna företrädare ser vi mönster relaterat till hur de ekonomiska förutsättningarna varit tidigare och hur riskbilden ser ut. Turistnäringen sticker ut som ett positivt exempel – något som borde gynnas dels av att räntan är på väg ner och dels av att hushållens efterfrågan på resor, trots tuffa ekonomiska förutsättningar, ändå varit stark. För företag inom energi och andra nyttigheter återspeglas stora behov av investeringar kopplat till den gröna omställningen. De flesta branscher ligger dock samlade kring att läget ses som genomsnittligt. De branscher där fördelningen lutar åt det mer negativa hållet är transport, konsumentprodukter, och bostadsbyggare, vilket heller inte är förvånande givet geopolitiska risker och ett fortsatt svårt läge för konsumenter och bostadsköpare.

De finansiella utsikterna förbättras också när fler finanschefer ser läget som mer gynnsamt i

Affärsmöjligheter uppdelad efter storlek på företagen (Nettobalans)

Affärsmöjligheter de fyra senaste undersökningarna

förhållande till undersökningen hösten 2023. På samma sätt minskar andelen som ser läget som ogynnsamt. De som ser läget som genomsnittligt är ungefär lika många som tidigare. Även här är rörelsen inte särskilt förvånande givet de förändringar som skett i makroekonomin det senaste halvåret med en förbättrad möjlighet att blicka in i framtiden, i alla fall finansiellt.

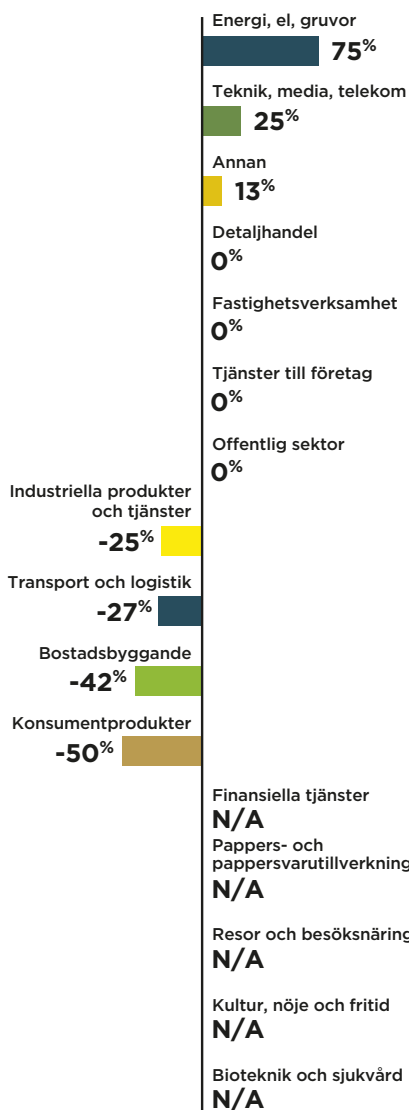
Affärsmöjligheter under de närmaste sex månaderna

- Nettobalansen går från -28 till 0, en stor uppgång från undersökningen hösten 2023.
- 24 procent av finanscheferna ser läget som gynnsamt, 24 procent som ogynnsamt och 52 procent som genomsnittligt.
- I branschen energi ser 75 procent läget som gynnsamt medan 75 procent inom konsumentvaror ser läget som ogynnsamt.

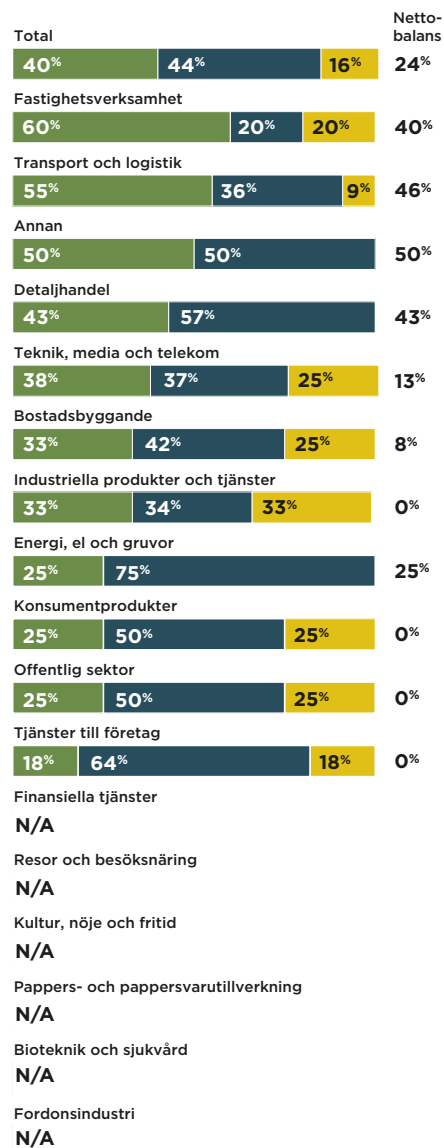
Finansiella utsikter jämfört med för tre månader sedan

- Nettotalet för finansiella utsikter jämfört med för tre månader sedan steg från -18 procent till 24 procent men är fortfarande en bit under genomsnittet sedan frågan inkluderades i undersökningen 2013.
- En majoritet, 44 procent, ser läget som oförändrat medan 40 procent ser det som bättre och 16 procent som sämre.
- Även om det finns branschskillnader är bilden mer sammanhållen än den för hur man ser på affärsmöjligheter framöver.

Nettobalans affärsmöjligheter per bransch

Finansiella utsikter per bransch

Mer optimistisk
I huvudsak oförändrad
Mindre optimistisk

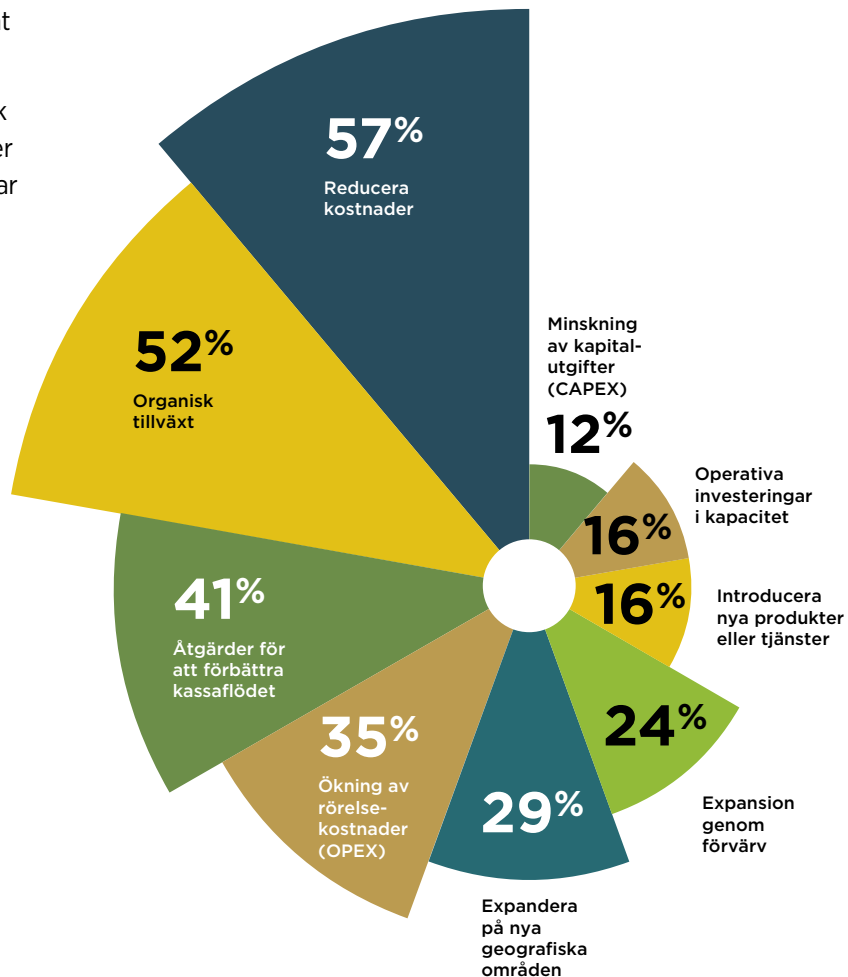
Prioriteringar och utmaningar

- Kostnadsreducering och organisk tillväxt är finanschefernas högsta prioriteringar, medan expansion till nya geografiska områden ökat i prioritet.
- Ekonomisk tillväxt anses fortsatt vara den mest betydande risken, medan cyberrisk har ökat betydligt.
- Risker kopplat till penningpolitik och räntor minskar, medan risker kopplat till lagstiftningsändringar ökar.

Finanschefernas prioriteringar visar likheter med tidigare undersökningar, där kostnadsreducering och organisk tillväxt ligger i topp. Expansion till nya geografiska områden har ökat markant i jämförelse med höstens undersökning. Utebliven ekonomisk tillväxt anses fortsatt vara den mest betydande risken, medan cyberrisk och geopolitiska risker har

ökat betydligt. Brist på kvalificerad personal är fortsatt utmanande, medan risker kopplade till penningpolitik och räntor minskar. Mindre riskfaktorer som lagstiftningsändringar ökar, medan risker i det finansiella systemet sjunker avsevärt, vilket visar förtroende för stabiliteten i den svenska marknaden.

Vilka av följande affärsstrategier kommer sannolikt vara en prioritet för ditt företag under de närmaste 12 månaderna?

- När det kommer till finanschefernas prioriteringar ser vi många likheter med höstens undersökning, vilket kan förklaras av den fortsatta oron kring världsekonomin. Kostnadsreducering är fortsatt den främsta prioriteringen, följt av organisk tillväxt. Ett förbättrat kassaflöde rankas fortsatt högt, trots att det är det fokusområde som minskat mest – med 14 procentenheter – sedan höstens undersökning.
- Expansion till nya geografiska områden är det fokusområde som ser den största procentuella enhetsökningen jämfört med i höstas. Området har gått från att rankas som lägsta prioritet med 6 procent till att vara del av topp fem med 29 procent. Det är en återhämtning till de nivåer som observerades i rapporten våren 2022. Vidare ser vi att 'Expansion genom förvärv' ökar något i prioritetsordningen, i linje med den generella synen på företagsförvärv som beskrivs i avsnittet 'Strategiska möjligheter'.
- Majoriteten av fokusområdena är liknande mellan bolagen, oavsett storlek. Kostnadsreducering är högst prioriterat av små och medelstora bolag, medan stora bolag prioriterar organisk tillväxt. Även en jämförelse mellan branscher pekar på likheter i topprioriteringar, där det generellt sett är kostnadsreduceringar eller organisk tillväxt som är den främsta prioriteringen. Inom detaljhandel och konsumentprodukter prioriteras även ett förbättrat kassaflöde, medan företag inom energi, el och gruvor lyfter expansion genom förvärv som främsta prioritet.

Vilken av följande faktorer kommer sannolikt att utgöra en betydande risk för ditt företag under de närmaste 12 månaderna?

- Ekonomisk tillväxt kvarstår som den klart mest betydande risken enligt finanscheferna, dock med en minskning från 55 procent till 47 procent sedan föregående undersökning. Risken är därmed i linje med vad den var våren 2023.
- Vikande inhemsk efterfrågan går från tredje till näst största risk, samtidigt som faktorn i sig

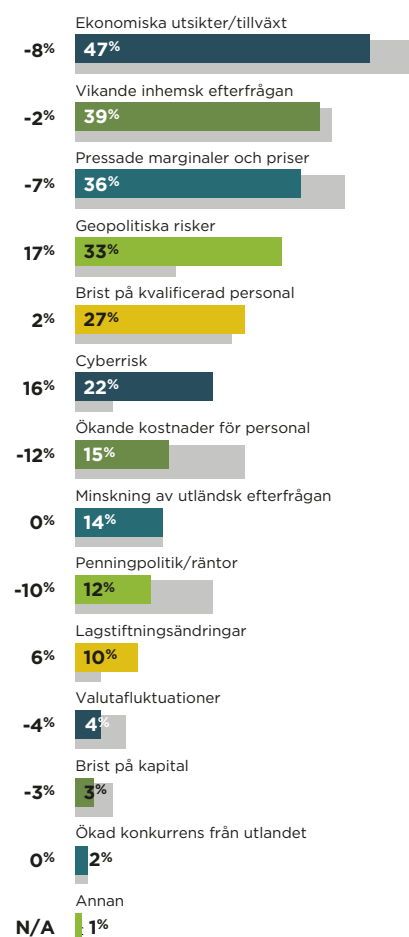
minskar från 41 procent till 39 procent jämfört med i höstas. Den tredje största risken anses vara pressade marginaler och priser, som minskar från 43 procent till 36 procent och därmed är tillbaka på samma nivå som för ett år sedan.

- Geopolitiska risker ökar allra mest jämfört med i höstas och går från 16 procent till 33 procent. Denna ökning kan kopplas till ökade spänningar i Mellanöstern samt kvarvarande spänningar mellan väst och öst.
- Brist på kvalificerad personal landar på 27 procent vilket är i linje med tidigare undersökningar, dock med en liten ökning från 25 procent i höstas. Ökade kostnader för personal faller samtidigt kraftigt från 27 procent till 15 procent, vilket kan kopplas till en sjunkande inflation under 2024. Det är denna risk som minskar mest jämfört med i höstas.
- Cyberrisk är den faktor som ökar näst mest i antal procentenheter, från 6 till 22 procent. Detta beror sannolikt på ökningen i antalet IT-attacker den senaste tiden.
- Minskning av utländsk efterfrågan håller sig på en nivå om 14 procent likt föregående period.
- Risker kopplat till penningpolitik och räntor minskar från 22 procent till 12 procent, vilket speglas i den senaste tidens ljusning på finansmarknaden och förhoppning om sänkt styrränta. Även valutafluktuationer minskar från 8 procent till 4 procent.
- Mindre riskfaktorer så som lagstiftningsändringar ökar från 4 procent till 10 procent, och brist på kapital minskar från 6 procent till 3 procent. Ökad konkurrens från utlandet håller sig på låg nivå om 2 procent likt föregående period. Risker i det finansiella systemet sjunker till 0 procent vilket speglar ett högt förtroende för stabiliteten i Sverige.

Storlek på företagen Främsta riskfaktorer

Mindre företag	Pressade marginaler och priser
Medelstora företag	Ekonomiska utsikter
Allra största företagen	Ekonomiska utsikter

Riskfaktorer kommande 12 månader (Jämfört med hösten 2023)

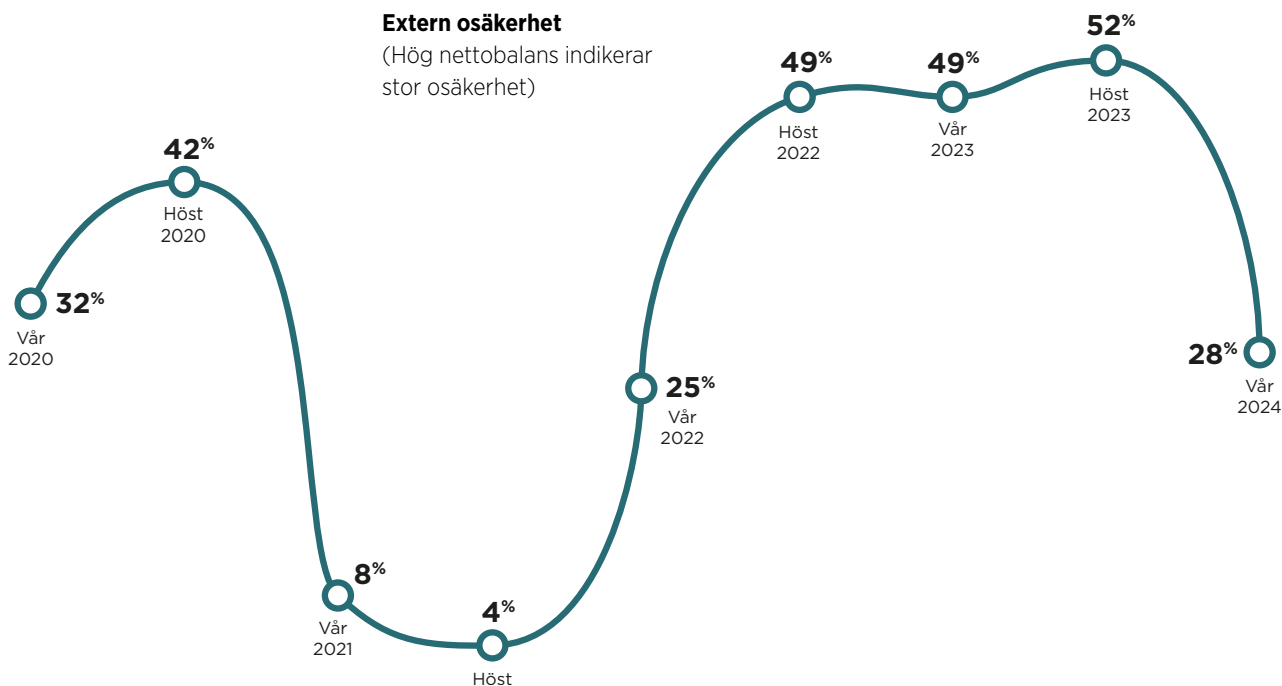

Finansiering och risk

- Extern osäkerhet faller tillbaka till en normal nivå från höstens rekordhög.
- Sannolikhet för obestånd minskar men befinner sig fortfarande på en betydligt högre nivå än normalt.
- Utlåningsvilja förbättras något men är kvar på en något sämre nivå än generellt.

Vändningen kom! Höstens CFO Survey gick i tydlig moll med finansierings- och riskfrågor på rekordlåga nivåer. Vi konstaterade redan då att det ofta vänder efter så negativa förväntningar och vårens CFO Survey visar också tydligt att så är fallet.

Extern osäkerhet har fallit tillbaka till en normal nivå. Utlåningsviljan förbättrats men är fortfarande något sämre än normalt medan sannolikheten för obestånd minskat men fortfarande befinner sig på en högre nivå än normalt. Tillförsikten rör sig därmed åt rätt håll även om det tar tid innan de tidigare rekordlåga nivåerna helt har normaliserat sig för två av tre frågor. Som vanligt ser vi skillnader mellan branscher och den här gången är det framför allt teknologi, telekom och media som uppvisar en något mer positiv bild medan husbyggare visar en mer negativ framtidstro. Med tanke på att höga räntor främst har påverkat nybyggandet är den mer negativa bilden från husbyggarbranschen inte särskilt förvånande. Utlåningsviljan bedöms vara som bäst av företag inom industriproduktion vilket kan förklaras av en god efterfrågan på det mesta som inte är sällanköpsvaror för konsumenter. Efterfrågan på infrastruktur, grön omställning och försvarsprodukter bör gynna bolag inom industriproduktion och därmed underlätta för dessa på låne marknaden.

Hur skulle du bedöma den övergripande nivån av extern finansiell och ekonomisk säkerhet ditt företag står inför?

- Rejäl förbättring när nu osäkerheten faller tillbaka till den lägsta på två år.
- Nettobalansen föll till 28 procent från höstens rekordhög 52 procent.
- Snittvärdet sedan frågan introducerades i undersökningen är 26 procent.
- Bland branscherna sticker husbyggande ut genom att bedöma risknivån som högre och teknologi, telekom och media genom att

bedöma risknivån som lägre än den generella bedömningen.

Extern osäkerhet nettobalans

Sverige	28%
- Allra största företagen Sverige	40%
- Medelstora företag Sverige	30%
- Mindre företag Sverige	6%

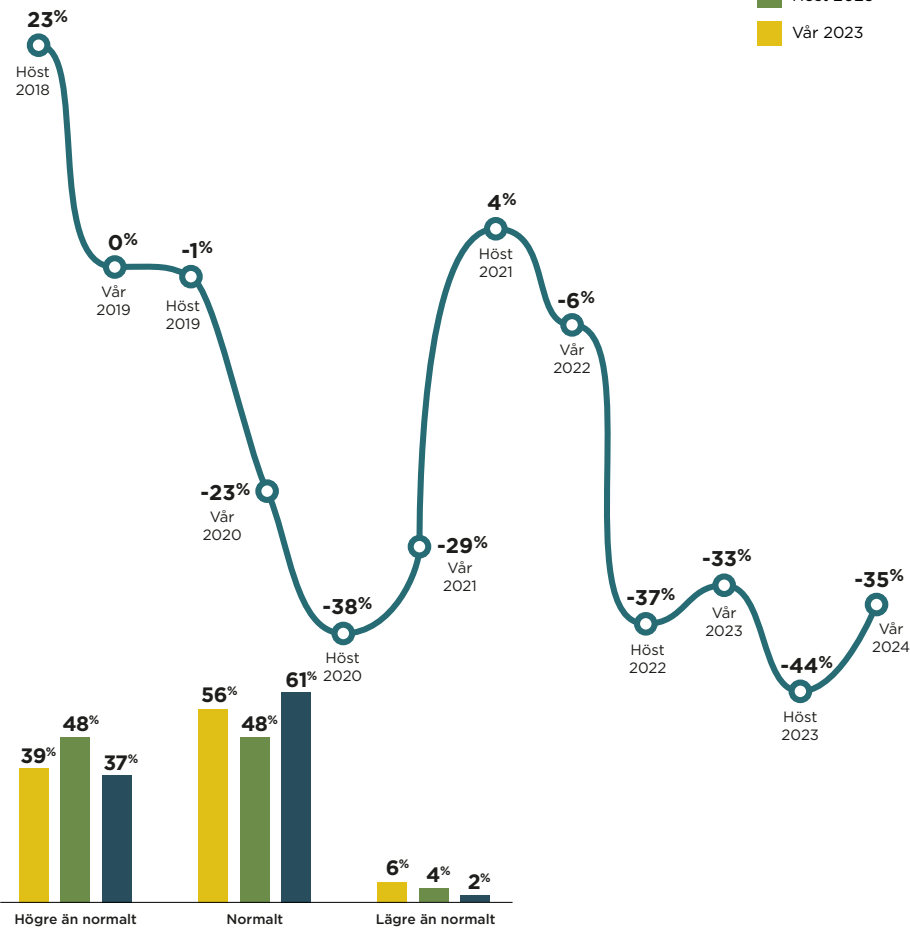
Sannolikhet för obestånd eller bristande betalningsförmåga hos motparter

- Sannolikheten för obestånd hos motparter förbättras även om nivån (-35 procent) fortfarande indikerar en betydligt större sannolikhet än vanligt (snittvärde sedan 2014 är 2 procent).
- Framför allt är det många som inte längre ser sannolikheten som högre än normalt (37 procent) utan snarare som på en normal nivå (61 procent).
- Bland branscherna är det främst husbyggare som ser en hög sannolikhet medan teknologi, telekom och media ser en lägre sannolikhet än övriga branscher.

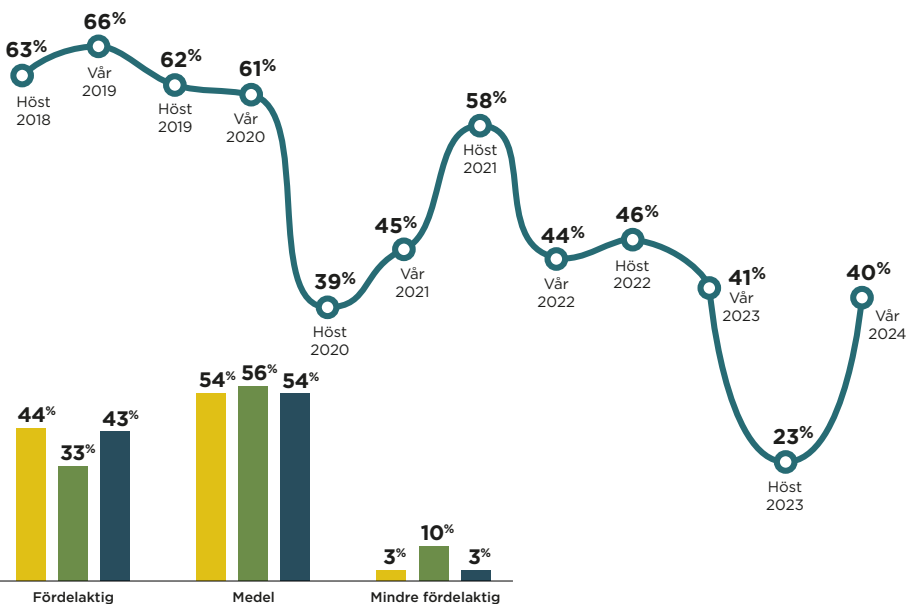
Utlåningsvilja

- Utlåningsviljan anses ha förbättrats sedan i höstas. Den noteras nu på 40 procent mot 23 i höstas men är därmed fortfarande något sämre än generellt (snittvärdet sedan 2014 är hela 56 procent).
- Det är färre som ser utlåningsviljan som ofördelaktig (3 mot tidigare 10 procent) och likväl färre som ser den som normal (54 mot tidigare 56 procent).
- Framför allt är det andelen som ser utlåningsviljan som fördelaktig som ökar kraftigt (till 43 från tidigare 33 procent).
- Bland branscherna är det industriprodukter och tjänster som ser en ljusare tid framför sig och handeln som ser en sämre utlåningsvilja än de övriga branscherna.

Sannolikhet för obestånd eller bristande betalningsförmåga hos motparter

Utlåningsvilja

Strategiska möjligheter

- Andelen finanschefer som planerar att öka investeringstakten har stigit från 46 procent till 57 procent, med en betoning på investeringar både inom Sverige och utomlands.
- Prioriteringen av skuldbetalningar som användningsområde för överlikviditet har minskat från 40 procent till 26 procent.
- Betydande förväntningar på ökade volymer av företagsförvärv och försäljningar. Nettobalansen uppgår till 51 procent där motsvarande siffra för sex månader sedan var 14 procent.
- En majoritet på 63 procent av finanscheferna förväntar sig en ökning av intäkter de kommande 12 månaderna, med en nettobalans på 40 procent för ökade intäkter.
- 45 procent av finanscheferna bedömer att rörelsemarginalen kommer att öka, med en nettobalans på 19 procent för ökad rörelsemarginal.

Enligt vårens undersökning visar finanscheferna en tilltagande benägenhet att öka investeringstakten både inom Sverige och utomlands. Prioriteringen av skuldbetalningar som användningsområde för överlikviditet har minskat. Användningen av överlikviditet för utdelning till aktieägare eller återköp av aktier har ökat. Förväntningarna på företagsförvärv och försäljningar är betydligt mer positiva, vilket visar på en markant förändring på M&A-marknaden. En stor andel av finanscheferna förväntar sig stigande intäkter och rörelsemarginaler.

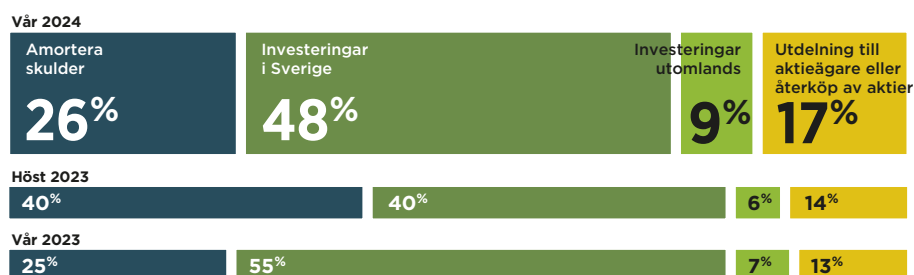
Anta att ni idag har överskottslikviditet, hur skulle ni vilja använda era likvida medel under de kommande 6 månaderna?

- 57 procent av finanscheferna uppger att de skulle allokera överlikviditet till investeringar, antingen inom Sverige eller utomlands. Den siffran har ökat från 46 procent i höstas, vilket tyder på ett ökat fokus på investeringar. 48 procent uppger att de skulle välja att investera kapitalet inom Sverige, medan 9 procent skulle prioritera utlandsinvesteringar. Det finns dock betydande variationer mellan olika branscher. Konsumentprodukter, bostadsbyggande och offentliga sektorn visar störst fokus på inhemska investeringar, där 75 procent i respektive bransch skulle använda överlikviditet för investeringar i Sverige. Å andra sidan är det inom industriella produkter och tjänster, samt tjänsteföretag och konsultverksamhet som finanscheferna prioriterar utlandsinvesteringar högst. Inom industriella produkter och tjänster skulle 33 procent prioritera investeringar utomlands, medan siffran uppgår till 18 procent inom tjänsteföretag och konsultverksamhet.
- I höstas visade resultaten på ett historiskt stort fokus på skuldbetalningar. 40 procent av finanscheferna angav det som primärt användningsområde för överlikviditet. I vårens undersökning har denna siffra sjunkit

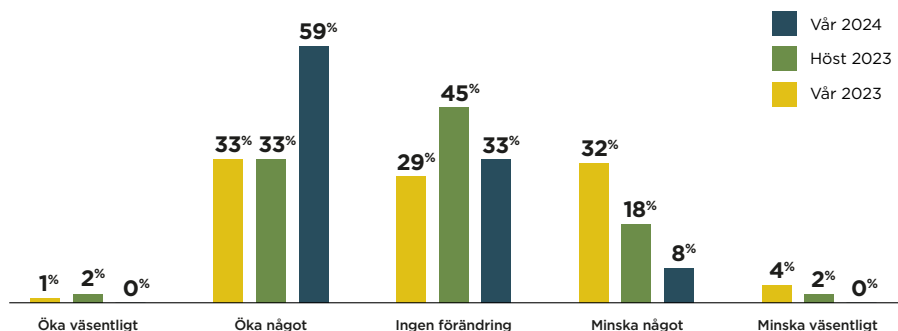
till 26 procent, vilket innebär en minskning med 14 procentenheter och en återgång till nivåer uppmätta innan räntekostnaderna ökade kraftigt under 2023. Det senaste året har präglats av betydande ränteökningar som företagen varit tvungna att anpassa sig till. Nu, när flera företag har arbetat med sin kapitalstruktur och räntetoppen troligtvis har nåtts, är det rimligt att fokus snarare skiftar från att reducera skulder till andra områden. I vårens undersökning ser vi fortfarande betydande skillnader mellan olika branscher. Inom fastighetssektorn, som historiskt sett varit högt belånad, prioriterar 80 procent av finanscheferna avbetalning av skulder. Andra sektorer där skuldbetalning fortfarande är högt prioriterat inkluderar energi, el och gruvor, där siffran är 50 procent, samt detaljhandelssektorn där den är 43 procent.

- I vårens undersökning har användningen av överlikviditet för utdelning till aktieägare eller återköp av aktier stigit till 17 procent, vilket är en ökning med 3 procentenheter från i höstas. Detaljhandeln är den sektorn som främst skulle använda överlikviditet för utdelningar eller aktieåterköp, med en siffra på 43 procent, följt av transport och logistik där siffran är 27 procent. Däremot är användningen av överlikviditet för dessa ändamål inom andra sektorer, såsom fastighetssektorn och konsumentprodukter, för närvarande obefintlig.

Användning av överlikviditet

Företagsförvärv och försäljningar

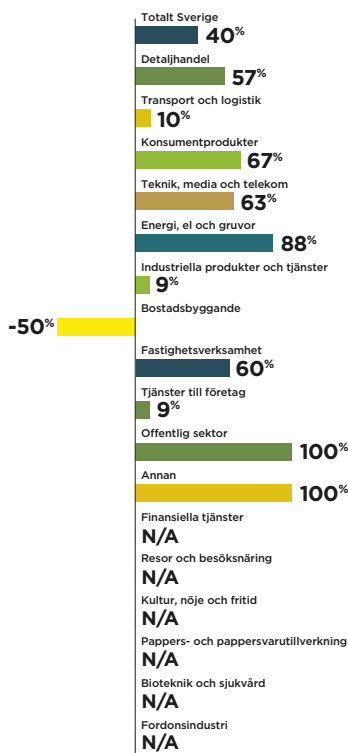
Hur bedömer ni att företagsköp och företagsförsäljningar i Sverige kommer att utvecklas under närmaste 12 månaderna?

- I vårens undersökning har vi noterat ett tydligt trendbrott där en överväldigande majoritet av finanscheferna förutser en ökning av både företagsförvärv och försäljningar under de kommande 12 månaderna. Den förväntan är avsevärt mer optimistisk än tidigare och markerar en betydande avvikelse från de nedåtgående trender som observerats de senaste åren. Nettobalansen är så pass hög att vi måste gå tillbaka till våren 2021 för att hitta jämförbara resultat. Resultaten från vårens undersökning indikerar således betydligt mer positiva framtidsutsikter. Den övergripande nettobalansen uppmättes till 51 procent, jämfört med höstens undersökning där motsvarande värde var 14 procent.
- I samtliga sektorer ser vi en positiv nettobalans, vilket ytterligare stärker bilden av att vi kan förvänta oss ökande nivåer av företagsförvärv och försäljningar. Även om den övergripande trenden är positiv är det viktigt att notera att det fortfarande finns variationer mellan olika sektorer. De tre sektorer där förväntningarna är mest positiva är energi, el och gruvor, konsumentprodukter samt fastighetssektorn, där nettobalansen är 75 procent eller mer inom samtliga. Inom sektorerna teknologi, media och telekom samt tjänsteföretag och konsultverksamhet är förväntningarna som mest återhållsamma, med en nettobalans på 38 procent respektive 36 procent.
- För att ge en djupare förståelse av situationen har vi även analyserat förväntningarna

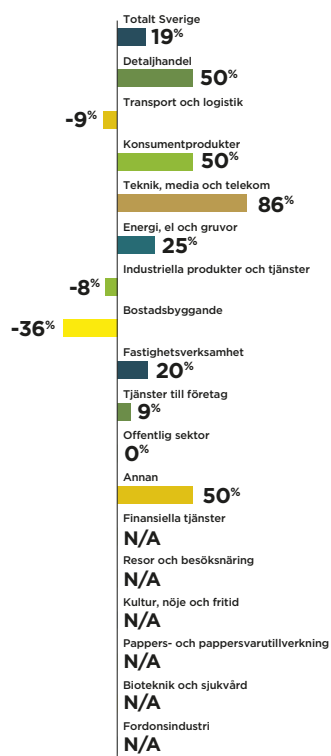
utifrån företagsstorlek. Vid jämförelse av olika segment är det enbart mindre variationer som går att urskilja. För mindre företag är nettobalansen 59 procent. För medelstora företag uppgick nettobalansen till 47 procent, medan den för de allra största företagen var 60 procent. För alla segment ser vi en övervägande positiv förväntan på att volymen av företagstransaktioner kommer att öka de kommande 12 månaderna. Noterbart är att medelstora företag uppvisar en något lägre nettobalans på 47 procent.

- Faktorer som minskande inflationsnivåer och förväntade räntesänkningar anses vara bidragande orsaker till den ökade positiva förväntningen inom sektorerna. Ökningen i den totala nettobalansen, som är 37 procentenheter större idag jämfört med för sex månader sedan, tyder på en markant förändring i förväntningarna på M&A-marknaden och signalerar en betydligt mer optimistisk syn på framtiden. De makroekonomiska faktorerna som ligger till grund för denna utveckling förväntas påverka marknaden positivt under det kommande året.

Intäkter

Rörelsemarginal

Hur kommer följande nyckeltal förändras under de närmaste 12 månaderna i ditt företag?

Intäkter

- Vårens undersökning visar att en majoritet på 63 procent förväntar sig en ökning av intäkterna de kommande 12 månaderna, en ökning från i höstas då motsvarande siffra var 59 procent. Samtidigt förutser 23 procent att intäkterna kommer att minska under de 12 kommande månaderna, vilket är en minskning från 27 procent i höstas.
- Nettobalansen för ökade intäkter uppgår till 40 procent, en ökning från 33 procent i höstas. Höstens nettobalans för ökade intäkter är den högsta siffran sedan hösten 2022 då nettobalansen låg på 37 procent. Sektorn med mest positiv syn på ökade intäkter är offentlig sektor med en nettobalans på 100 procent. Branschen med lägst förväntningar på ökade intäkter är inom bostadsbyggande där nettobalansen ligger på -50 procent.
- Resultatet visar på en övervägande positiv syn på ökade intäkter under de kommande 12 månaderna, en något mer positiv bild av ökade intäkter jämfört med höstens undersökning.

Rörelsemarginal

- 45 procent av finanscheferna bedömer att rörelsemarginalen kommer att öka under de kommande 12 månaderna, en ökning från 42 procent i höstas. 26 procent bedömer att rörelsemarginalen kommer att minska de 12 kommande månaderna, jämfört med 29 procent i höstas.
- Nettobalansen uppgår till 19 procent, en ökning från 13 procent i höstas. Sektorerna med den högsta nettobalansen är teknologi, media och telekom som uppgår till 86 procent. Branschen med lägst nettobalans är bostadsbyggande som uppgår till -36 procent.
- Resultatet visar på en mer positiv syn på ökad rörelsemarginal än i höstens undersökning. Vår bedömning är att det grundar sig i en tro om högre intäkter samtidigt som insatspriser inte ökar i samma takt som intäkter.

Kapitalutgifter

- 35 procent av finanscheferna förutser att kapitalutgifterna kommer att öka under de

kommande 12 månaderna, en förhållandevis stor ökning från 29 procent i höstens undersökning. 19 procent av de tillfrågade bedömer att kapitalutgifterna kommer att minska de kommande 12 månaderna, jämfört med 29 procent i höstas.

- Nettobalansen uppgår till 16 procent, en uppgång från höstens undersökning då nettobalansen låg på 0 procent. Sektorn med högst ställda förväntningar på ökade kapitalutgifter är detaljhandelssektorn, där nettobalansen uppgår till 57 procent. Branschen med lägst ställda förväntningar på ökade kapitalutgifter är transport och logistik där nettobalansen uppgår till minus 18 procent.
- Trots att många analytiker och ekonomer bedömer att räntetoppen är nådd visar resultatet på att företagens kapitalutgifter kan komma att öka under de kommande 12 månaderna. Det kan bero på att företags bundna lån löper ut, men det kan även bero på att företag nedprioriterar att aktivt sänka sina kapitalutgifter genom att betala av sina skulder. Detta speglas i avsnittet 'Strategiska

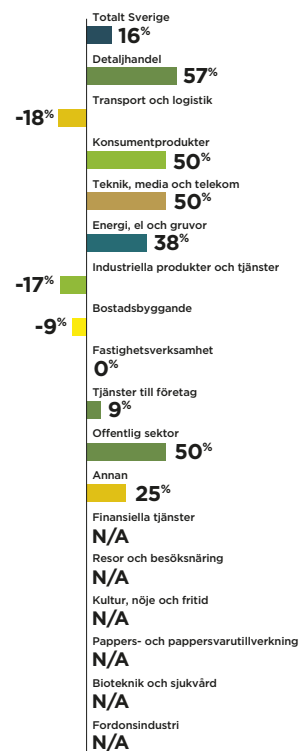
möjligheter' i sektionen användning av överlikviditet där 26 procent anger att de skulle välja att betala av skulder vid en eventuell överlikviditet, jämfört med 40 procent i höstas. En förhållandevis stor minskning.

Anställda

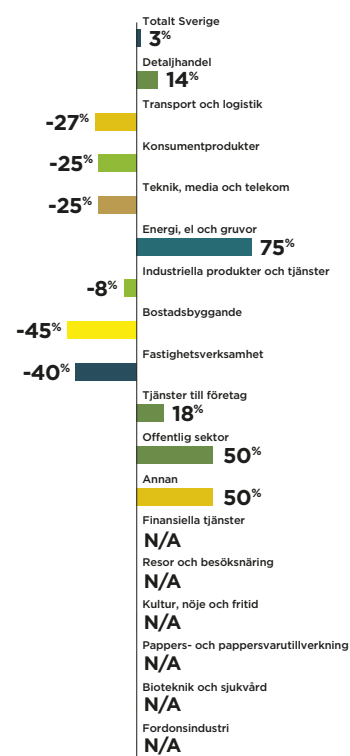
- 27 procent av finanscheferna förväntar sig att antalet anställda kommer att öka de kommande 12 månaderna, ett positivt tecken och en ökning från höstens undersökning som låg på 24 procent. 24 procent förutser att antalet anställda kommer att minska, jämfört med 37 procent i höstas.
- Nettobalansen uppgår till 3 procent, en positiv ökning från -12 procent i höstas. Branschen där högst andel förutser att antalet anställda kommer att öka är energi, el och gruvor där nettobalansen uppgår till 75 procent. Sektorerna där högst andel finanschefer förutser att antalet anställda kommer att minska är inom bostadsbyggande och fastigheter där nettobalanserna uppmäts till -45 respektive -40 procent.

- I avsnittet 'Prioriteringar och utmaningar' uppmäts brist på kvalificerad personal till den femte största risken. 27 procent av finanschefer bedömer detta som en av de tre mest betydande riskerna under de 12 kommande månaderna. I jämförelse med höstens undersökning är det en liten ökning men ingen större förändring då motsvarande siffra uppmättes till 25 procent. Sektorerna som står inför de största utmaningarna med att rekrytera och bibehålla kvalificerad personal är offentlig sektor där 75 procent av finanscheferna anger brist på kvalificerad personal som en av de tre mest betydande riskerna det kommande året. Samtidigt uppgår risken för stigande personalkostnader till 15 procent, jämfört med i höstas då motsvarande siffra låg på 27 procent. Risken har därmed minskat betydligt. Vår bedömning är att företag även fortsättningsvis kommer vara försiktiga vad gäller utökning av personalstyrkan under det kommande året då fokus fortsatt ligger på kostnadsreduceringar – den främsta prioriteringen för finanschefer i vårens undersökning.

Kapitalutgifter

Anställda

Hot Topic

Finanschefer sätter högst sannolikhet på händelser nära sin egen verksamhet

I vårens undersökning sätts särskilt fokus på de geopolitiska riskerna som inte bara påverkar världsekonomin utan också enskilda verksamheter. Frågorna syftar på att särskilja bedömningen av hur troligt finanscheferna bedömer att enskilda risker materialiseras samt hur allvarliga de bedömer att riskerna är. Det ger viss fingervisning om operationella risker kopplat till enskilda företag och/eller branscher.

En övergripande slutsats är att de riskbilder som tecknas för global makroekonomi inte nödvändigtvis har samma fokus hos finanschefer som svarar på undersökningen. Det svåra med geopolitiska risker är att de ofta är av binär karaktär – antingen inträffar något, eller så gör det inte det. I andra ekonomiska sammanhang finns en större blandning både av vad som händer och vilken eventuell inverkan det har på ekonomin eller enskilda verksamheter. Sannolikhetsbedömningen men kanske främst bedömningen av vilka effekter en händelse kan ha, påverkas också i hög grad av hur nära ens egen verksamhet risken faktiskt är.

Exempelvis bedömer 90 procent av finanschefer att frågan om utpressning och cyberattacker är troliga och 27 procent mycket troliga. Svaren påverkas säkerligen av att det är händelser som de facto inträffar hela tiden och i stigande grad. 78 procent svarar att effekterna är allvarliga varav 29 procent svarar mycket allvarliga. Det här är risker som mer är förknippade till enskilda

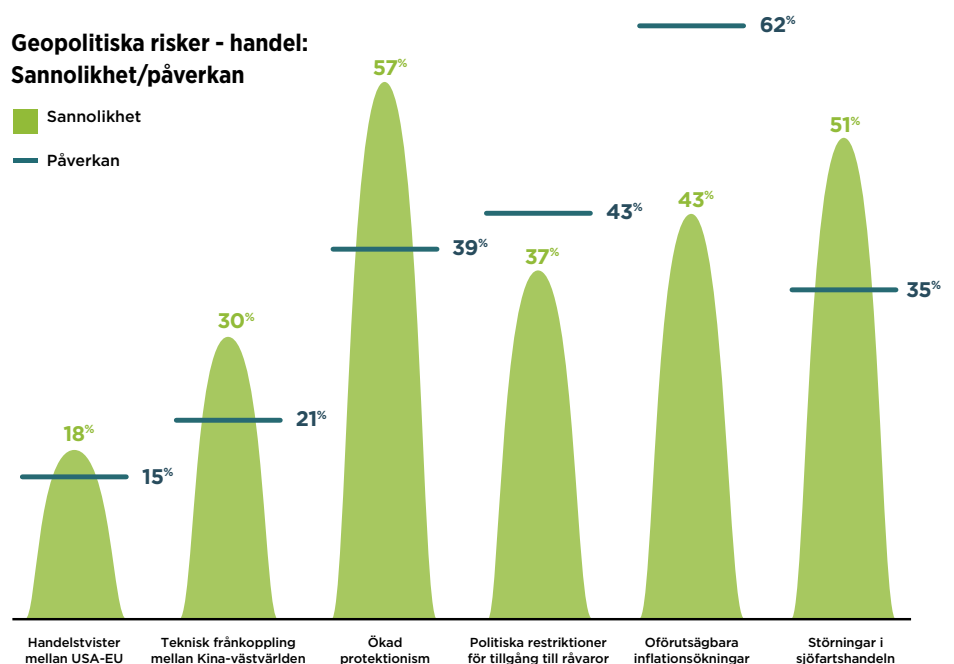
företag och organisationer, och som därför är mindre diffusa än exempelvis en återkommande geopolitisk risk som handelskonflikt mellan USA och EU.

Vid sidan av ovan nämnda fråga om cybersäkerhet är det bara ett par frågor där flest finanschefer bedömer händelsen som trolig. Det är i fallande ordning kring presidentvalet i USA (59 procent), ökad global protektionism (57 procent) och utökning av Rysslands invasion i Ukraina (55 procent). Frågan om huruvida de maritima handelsvägarna ska störas är mer eller mindre 50/50 i sannolikhetsfördelningen och mest framträdande för de branscher som påverkas mest, det vill säga detaljhandel, industri och bygg.

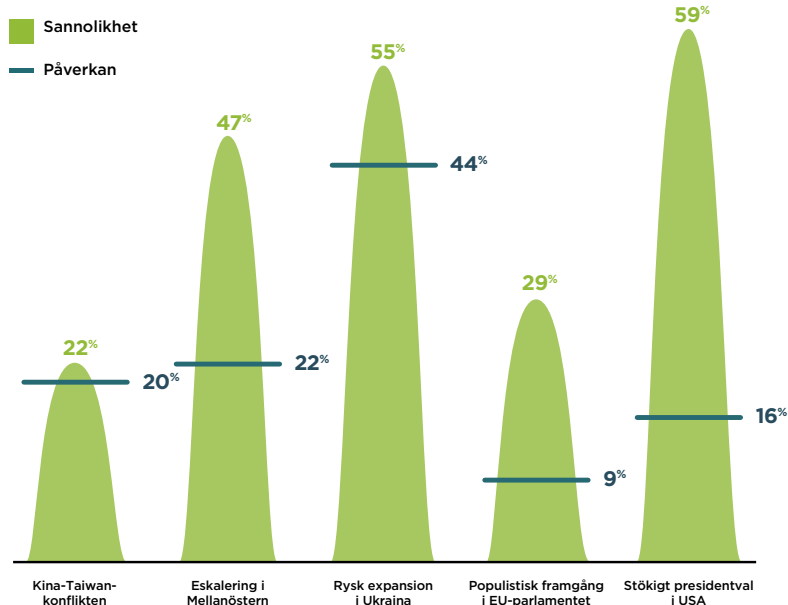
På frågorna där sannolikheten för en icke-händelse bedöms som stor hittar vi de mer traditionella geopolitiska riskerna som handelskonflikt mellan USA-EU, Kina-Taiwan och extrema väderhändelsers inverkan på den egna

Geopolitiska risker - handel: Sannolikhet/påverkan

■ Sannolikhet
— Påverkan

Geopolitiska risker - traditionell konflikt: Sannolikhet/påverkan

verksamheten. Den senare är intressant. En del av klimatförändringarnas ekonomiska effekter är just att individer och företag kommer att påverkas, men både hur och kanske framför allt när är högst osäkert. Frågan är om det påverkar svaren, eller om en majoritet av svenska finanschefer faktiskt anser sig ha beredskap för att möta sådana utmaningar.

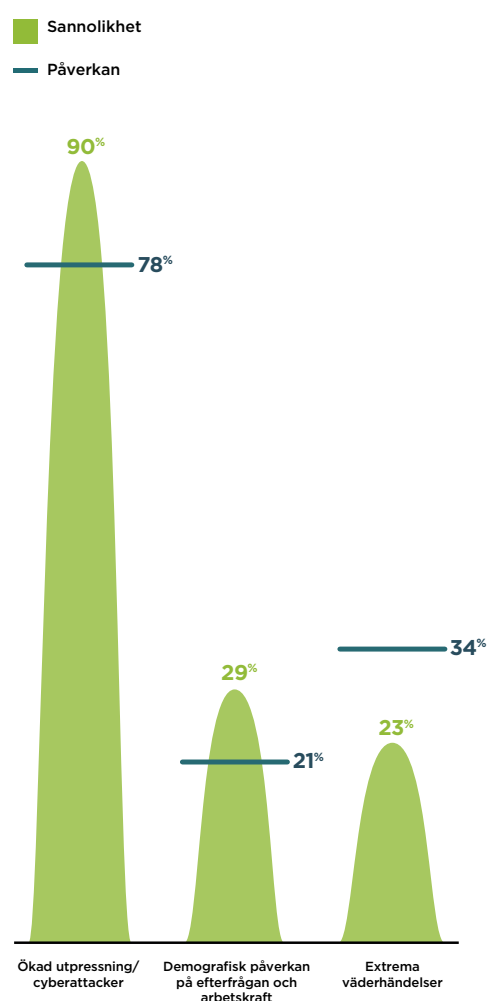
Vad gäller frågan om hur stor påverkan en geopolitisk utveckling har på den egna verksamheten speglar svaren förhållandevis mycket hur troligt finanscheferna ser på att händelserna kommer äga rum. Den händelse där flest ser risken som mycket allvarlig (29 procent) eller allvarlig (49 procent) är frågan om utpressning och cyberhot. Den näst mest allvarliga händelsen är en oväntad inflationsuppgång, men det är en minoritet (43 procent) som ser risken som trolig. Ett svar som gör den till den sjunde mest troliga händelsen av de 14 alternativ som ingår i undersökningen.

På samma sätt som att den mest troliga händelsen också ger störst inverkan på verksamheten gäller det omvända. De händelser som bedöms påverka verksamheten minst är en konflikt mellan Kina-Taiwan, ett populistiskt EU-parlament och en eventuell handelskonflikt med USA-EU. Dessa händelser bedöms alltså som minst troliga.

Ett omtvistat presidentval i USA anses också ha förhållandevis lite inverkan på verksamheten. Detsamma gäller traditionella ekonomiska orosfrågor som att Kina och väst kopplas ifrån vad gäller teknologiutbyte och att förändringar i demografin påverkar efterfrågan eller förmågan att rekrytera.

När vi jämför synen på hur troligt det är att en händelse ska inträffa och vilken inverkan den har på verksamheten är det tydligt att insyn och framför allt förmågan att påverka/motverka en händelse påverkar bedömningen. Det är i sig mindre förvånande men slutsatsen blir att de traditionellt stora geopolitiska riskerna som rör direkta konflikter – militärt, handels- eller tekniskmässigt – varken bedöms som särskilt troliga eller alltför allvarliga. Detta trots att det är frågor som har en hög exponering i allmän makroekonomisk men även massmedial bevakning. Insynsmöjlighet och närhet till verksamheten är det som tydligast avgör bedömningen när en frågeställning bli mer konkret.

Geopolitiska risker: Sannolikhet/påverkan

Intervju

Jonas Nordquist, CFO Postnord Strålfors

Jonas Nordquist
CFO Postnord Strålfors

Tillförsikten bland finanschefer har försämrats sedan i våras och indikatorn för affärsmöjligheter i höstens rapport visar på lägsta nivån sedan 2009. Känner du igen den bilden?

Visst märker man av en viss lättnad på marknaden, men jag är försiktig med att vara alltför optimistisk. Inflationen har börjat sjunka, vilket är positivt, men det finns fortfarande orosmoment, så som försenade räntesänkningar i USA och geopolitiska konflikter i vårt närområde. Samtidigt är jag positivt inställd till framtiden och tror att vi snart kan se en förbättring i ekonomin.

Kostnadsreducering och organisk tillväxt rankas högst upp på listan över prioriteringar. Är det en bild du delar?

Som företag är det förstås viktigt att regelbundet se över sina kostnader och hålla dem på rätt nivå. För oss handlar det mer om att prioritera den dagliga verksamheten och att ständigt driva fram förbättringar. Lyckas vi med detta kommer det att generera en god organisk tillväxt för oss.

Ekonomisk tillväxt är fortsatt den mest betydande risken enligt respondenterna. Vad är dina tankar om det?

Det är en utmaning för hela industrin att avgöra rätt tidpunkt att kliva på tåget när tillväxten faktiskt kommer. Alla vill självklart undvika att starta för tidigt och riskera onödiga kostnader och kapacitetsproblem. Även om vissa branscher verkar se en ljusning nu, finns det en risk att tillväxten dröjer. Det är en avvägning mellan att inte agera i tid och att börja för tidigt utan att se de faktiska effekterna. För oss är det en risk som vi noga beaktar och kommer att följa framåt.

Anta att ni idag har överlikviditet som ni får använda fritt. Vilka användningsområden skulle du i så fall prioritera?

Det är självklart en fråga som berör hela koncernen, men för Postnord Strålfors skulle jag säga att det huvudsakliga användningsområdet just nu är investeringar i vår resa mot en mer digitaliserad verksamhet. Vi lägger stor vikt vid att utveckla lösningar som kan stärka vårt kunderbjudande inom flera viktiga områden. Som bolag strävar vi efter att vara ledande inom vår marknad och att investera för att möta kundernas behov på bästa sätt.

Allt fler förutser att antalet anställda kommer att öka. Samtidigt rankas brist på kvalificerad personal högt bland riskerna företag står inför. Hur ser era ambitioner ut?

I och med vår resa mot en mer digital verksamhet har vi, liksom många andra, stort behov av personal med teknisk bakgrund och kompetens inom exempelvis mjukvaruutveckling. Det kan vara svårt att hitta den sortens kompetens till rimliga villkor idag, men jag upplever det inte som en ny risk utan en som marknaden stått inför under en längre tid.

Vårens "Hot Topic"-kapitel tittar på geopolitiska risker. Hur har den senaste tidens geopolitiska utveckling påverkat er verksamhet?

Vår enhet är ju i stor utsträckning IT-baserad, så självklart känner jag igen oron kopplat till cyberattacker och utpressning. Branschmässigt, och för marknaden i stort, är ju även geopolitiska risker kopplat till säkerhet, krig och konflikter samt utvecklingen i världsekonomin till följd av dessa högst relevant.

I vilken utsträckning har ditt ansvarsområde som CFO förändrats de senaste åren?

Rollen har över en längre period gått från att framför allt handla om redovisning till att idag fokusera i allt högre grad på strategi. Numera är CFO:n ansvarig både för att se till att bolagets strategi är relevant och fungerar rent finansiellt, och för att den följs och exekveras. Jag upplever också att CFO:n har fått en mer framåtblickande roll och att man i stor utsträckning arbetar scenariobaserat för att framtidssäkra bolaget och se till att man står redo att hantera olika sorters risker och utmaningar.

postnord
Strålfors

Om Postnord Strålfors

Grundades: 1919.

Ägs sedan 2006 av Postnord

Antal anställda: ca 700

Närvaro i: Sverige, Danmark, Finland och Norge

Fokusområden: Kommunikations- och logistiktjänster

Intressanta poddar att lyssna till

Toppskiktet

En intervjuiserie med CFO:er på ledande svenska bolag

Toppskiktet är en podcast där vi intervjuar finansdirektörer på ledande svenska bolag. I öppna och varma samtal tas vi med på poddgästens resa genom karriären och får en inblick i vad som händer i svenskt näringslivs absoluta toppskikt.

Makropodd av SEB

Chefsekonom Jens Magnusson och hans expertkollegor på SEB diskuterar aktuell makroekonomi, hur den påverkar världen, och oss.

Innehållet i poddarna är baserat på uppgifter från källor som av Banken bedöms vara pålitliga. Banken lämnar dock ingen garanti för fullständigheten eller riktigheten i dessa uppgifter. De som tar del av podden uppmanas att basera sina investeringsbeslut på undersökningar de själva bedömer vara nödvändiga.

Kontakter

DELOITTE

Robert Bergström
Partner
Consulting, Deloitte

rbergstrom@deloitte.se
+46 70 080 26 90

SEB

Marcus Widén
Economist, Macro & FICC
Research, SEB

marcus.widen@seb.se
+46 70 639 10 57

SEB är en ledande nordeuropeisk finansiell koncern med internationell räckvidd. Vårt syfte är att positivt forma framtiden med ansvarsfull rådgivning och kapital, idag och för framtida generationer. Genom att samarbeta med våra kunder vill vi vara en ledande katalysator i omställningen till en mer hållbar värld. I Sverige och i de baltiska länderna erbjuder vi ett stort spann av finansiella tjänster och rådgivning. I Danmark, Finland, Norge, Tyskland och Storbritannien är vi inriktade på företagsaffären och investment banking utifrån ett fullservicekoncept till företag och institutioner. Vår internationella prägel återspeglas genom vår närvaro i mer än 20 länder världen över med cirka 17 500 medarbetare. Den 31 mars 2024 uppgick koncernens balansomslutning till 4 130 miljarder kronor och förvaltad kapital till 2 567 miljarder kronor. Läs mer om SEB på sebgroup.com/sv.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee (“DTTL”), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as “Deloitte Global”) does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte provides audit, consulting, financial advisory, risk management, tax and related services to public and private clients spanning multiple industries. Deloitte serves four out of five Fortune Global 500® companies through a globally connected network of member firms in more than 150 countries bringing world-class capabilities, insights, and high-quality service to address clients’ most complex business challenges. To learn more about how Deloitte’s approximately 457 000 professionals make an impact that matters, please connect with us on LinkedIn or Twitter.